

ANKARA UNIVERSITY DISTANCE EDUCATION CENTER e-Tutor Certificate Program

Переклад здійснено Університетом «КРОК»
м. Київ, Україна | www.krok.edu.ua |

За сприяння Університету прикладних наук | www.zhaw.ch | та
Швейцарського національного наукового фонду | www.snf.ch |,
м. Цюрих, Швейцарія

Електронне оцінювання

Е-оцінювання – це процес перевірки та оцінювання, який має справу з інформацією, навичками, розумінням, компетенціями, здібностями чи рівнем таланту за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій. Оцінювання є надзвичайно важливим для ефективного викладання. Оцінювання може проводитися для того, щоб виявити, які теми не зрозумілі студентам, щоб побудувати рейтинг студентів на основі результатів навчання, для того, щоб оцінити як вони виконали завдання, а також для того, щоб безпосередньо навчати.

Адаптувати методи оцінювання, що застосовуються у традиційному освітньому середовищі, до онлайн середовища легко. Потрібно проводити оцінку і процесів, і матеріалів (курсів, програм тощо) в онлайн середовищі з тим, щоб забезпечувати освітній процес, отримувати результати навчання студентів та рівня їх компетенцій або для того, щоб визначати складні для вивчення теми. Це можна робити як традиційними методами, такими як екзамени, або за допомогою сучасних веб-технологій і інструментів соціальних медіа, таких як блоги, форуми, чати та ін.

Процес оцінювання складається з шести етапів: (1) розробка; (2) створення; (3) проведення; (4) оцінка результатів; (5) виставлення оцінок; (6) зворотній зв'язок (рис. 8.1)

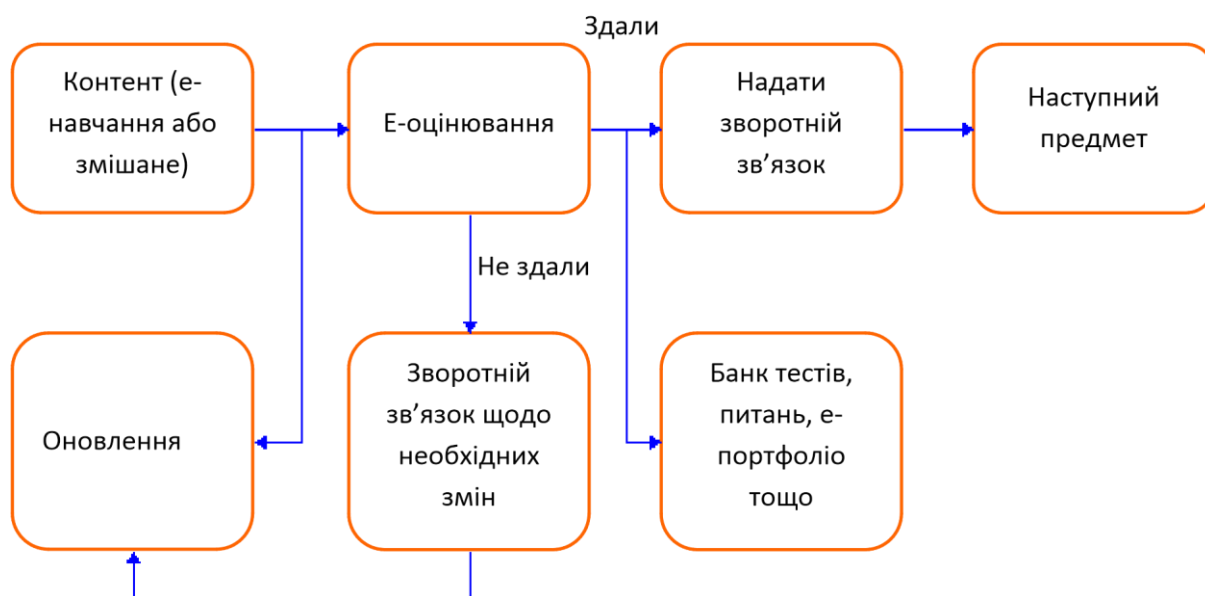

Рис. 8.1. Етапи процесу електронного оцінювання

Е-оцінювання має спільні переваги для викладачів, слухачів та адміністраторів освітнього процесу:

1. Гнучкість до оновлення
2. Здатність включення мультимедіа до змісту запитань
3. Наявність інструментів організації інформації, таких як банки тестових завдань
4. Легкий та безпосередній підрахунок та виставлення оцінок
5. Надійне оцінювання та документування результатів
6. Індивідуальний та детальний зворотній зв'язок, можливість надання детального звіту

7. Безпечне збереження даних оцінювання
8. Мотивація шляхом застосування сучасних технологій
9. Зміст тестів, який можна адаптувати
10. Багаторазове використання
11. Випадковий вибір питань
12. Аналіз відповідей на питання

Слід відмітити, що не можна покладатися на традиційні методи оцінювання електронного навчання у випадку, коли у навчальному процесі застосовуються сучасні технології. Тому важливо застосовувати технології як для процесу викладання, так і для його оцінки.

1. Види оцінювання

У науковій літературі наводяться різні підходи до класифікації оцінювання. Garrison & Ehringhaus (2011) розрізняють оцінювання підсумкове та нормативне (проміжне), у той час, як Presley & McCormick (2007) розділяють оцінювання на класичне та альтернативне. Обидва типи оцінювання можна адаптувати до Е-оцінювання. Технології Web 2.0, інші інструменти та засоби соціальних мереж можна використовувати для застосування цих типів оцінювання в процесі електронного оцінювання.

1.1. Класичні підходи до оцінювання

Найбільш поширеними традиційними інструментами оцінювання є тести з відповідями у форматі правильно/неправильно, множинний вибір, есе, короткі відповіді (Dikli, 2003).

1. **Тести правильно/неправильно:** тести з відповідями у форматі правильно/неправильно вимагають від студентів прийняття рішень та визначення, яка з двох потенційних відповідей є правильною.
2. **Тести з множинним вибором:** такі тести часто використовуються викладачами університетів та агенціями з оцінювання з наступних причин:
 - a) оцінювання з їх допомогою швидке і легке; підрахунок правильних відповідей здійснюється переважно за допомогою комп'ютера;
 - b) вони дають об'єктивну оцінку, тому таке тестування вважається більш чесним і / або більш надійним, ніж у випадку тестів, які оцінюються суб'єктивно;
 - c) вони виглядають «як тести», і тому гарно сприймаються;
 - d) вони зменшують імовірність того, що студенти будуть вгадувати правильну відповідь (у порівнянні з питаннями правильно / неправильно) (Dikli, 2003)
3. **Есе:** Есе являються ефективним засобом оцінювання, оскільки питання є різнобічними та служать для визначення вмінь та навичок вищого рівня. Але вони не дуже практичні, адже оцінювання есе є складною роботою, яка вимагає багато часу.
4. **Тести з короткою відповіддю (з пропущеними словами):** У таких тестах матеріал подається у вигляді прямих запитань, вимагаючи від слухача вставити слово чи фразу, або ж у вигляді твердження, у якому є вільне місце для короткої письмової відповіді.

1.2. Альтернативні підходи до оцінювання

«Альтернативне оцінювання, яке часто називають достовірним, всеохоплюючим оцінюванням або ж оцінюванням результатів, як правило, розробляється викладачем для визначення рівня засвоєння матеріалу студентами. Прикладами цього є відкриті питання, письмові твори, усні презентації, проєкти, експерименти та портфоліо робіт студентів. Оцінювання результатів навчання має виконуватися таким чином, щоб зміст оцінювання відповідав змісту навчання» (Dikli, 2003). Види альтернативного оцінювання подано нижче.

Інтернет-квест або веб-квест (Web-Quest)

Інтернет-квест – це пошуковий формат заняття, в якому більша частина матеріалу або ж вся інформація, з якою працюють слухачі, отримується з Інтернету. Це можливо зробити, використовуючи різні програми і засоби, включаючи прості текстові документи, в які вставлено Інтернет-посилання. Інтернет-квест складається з 5 основних частин: (1) вступ, (2) завдання, (3) процес, (4) джерела, (5) оцінювання та висновки. У найперших веб-квестах була частина, яка називалась «інструкція» замість оцінювання. Викладачі використовують веб-квести для:

- зосередження уваги студентів на темі, коли вони працюють в мережі Інтернет (діяльність студентів організована у веб-квесті, тому вони зосереджені на використанні інформації, а не на її пошуку);
- виведення мислення студентів на вищий рівень (за таксономією Блума): до аналізу, синтезу та оцінки;
- підтримки критичного мислення та навиків вирішення проблем через достовірне оцінювання, колективне навчання, створення планів та інтеграцію технологій;
- стимулювання колективного навчання через спільну діяльність у групі;
- заохочення вільного мислення і мотивації учнів
- розвитку технологічних навичок студентів;
- урізноманітнення викладання, надаючи вибір варіантів завдань та різні веб-сайти у якості джерел інформації. Використання різних сайтів як джерел інформації дозволяє студентам вибирати ті джерела, які найкраще підходять до їх рівня розуміння;
- забезпечення чіткого оцінювання. Чіткі інструкції до виконання завдання і /або критерії оцінювання надаються на початку веб-квесту, тому студенти точно знають, що від них очікують;
- підсилення розвитку міждисциплінарних навичок і допомоги студентам пов'язати навчання з реальним досвідом;
- моделювання ситуації, в якій студенти отримують інформацію, обговорюють питання, приймають участь у суттєвих дискусіях, залучаються до виконання ролей і вирішення проблем;
- заохочення студентів до співпраці і зацікавлення їх навчальним процесом;
- приміряння на себе роль тренера і радника, а не лише виключно джерела інформації.

Е-портфоліо

Електронне портфоліо – це добірка робіт студента, за допомогою якої можна підвищити ефективність навчання шляхом надання студентам можливості організувати,

накопичувати та демонструвати свої відповіді, завдання та інші види роботи. Електронний формат дозволяє викладачам оцінювати портфоліо виконаних завдань студента за допомогою мережі Інтернет. Електронні портфоліо стали популярною альтернативою паперовим портфоліо, тому що вони надають можливість переглядати, спілкуватись та надавати зворотній зв'язок у асинхронному режимі. Крім цього, студенти можуть переглядати свої роботи пізніше (маючи більший досвід), що надає більше змісту практиці створення е-портфоліо. Студентське е-портфоліо можна представити потенційним працедавцям, або воно може використовуватись для запису результатів програми чи результатів навчання.

Використання е-портфоліо є розповсюдженою практикою у курсах, які викладаються під егідою міністерства освіти (за кордоном – прим. перекладача). Від більшості студентів педагогічних факультетів вимагають представити е-портфоліо для того, щоб продемонструвати компетенції, необхідні для отримання сертифікату чи ліцензії викладача (за кордоном, в основному в Північній Америці – прим. перекладача). Студентські е-портфоліо все частіше використовуються в інших сферах, таких як комунікації, математика, бізнес, сестринська справа, інженерія та архітектура. В освіті, е-портфоліо виконують наступні функції:

- документування навичок та навчання;
- запис та відслідковування прогресу навчання в рамках освітньої програми;
- планування освітніх програм;
- оцінка та моніторинг результатів навчання;
- оцінка курсу;
- пошук роботи.

Загалом, е-портфоліо сприяють розвитку критичного мислення і підтримують розвиток навичок роботи з цифровими технологіями. На сьогодні викладачі використовують е-портфоліо для того, щоб записувати свої курси і ділитися ними з колегами задля поширення досвіду. Викладацьке е-портфоліо також використовується як свідчення кар'єрних досягнень (Wikipedia, 2014).

Концептуальні карти

Концептуальна карта – це діаграма, яка відображає умовні зв'язки між поняттями певної дисципліни. Це графічний інструмент, який дизайнери, інженери та технічні працівники використовують для організації та структуризації знань.

Діагностичне дерево

Діагностичне дерево визначає причини проблеми шляхом пошуку відповіді на ключове питання, яке розпочинається зі слова – «чому»?

Критерії оцінювання (Рубрики)

Критерії оцінювання (Рубрика) представляє собою вимір якості роботи слухачів на основі встановлених критеріїв. Рубрики часто використовуються з індикаторами або прикладами, які служать як стандарти, згідно з якими вимірюється успішність студента.

Асоціації

Метод асоціацій представляє собою серію не пов'язаних між собою слів, які пропонуються слухачу усно або письмово. Слухач повинен відповісти тим словом, яке перше спало на думку. Такі асоціації дають можливість виявити словесну пам'ять слухача та оцінити хід процесу мислення.

Проекти

Проекти застосовуються з метою постановки специфічних запитань та проблем студентам. Студентам ставиться задача вирішити ці специфічні проблеми в рамках певного проекту.

Інтерв'ю

Інтерв'ю це бесіда між двома або більшою кількістю людей, при цьому інтерв'юер ставить питання респонденту. В освіті викладачі використовують інтерв'ю для оцінки студентів.

Письмові звіти

Викладачі можуть давати письмові завдання студентам. При виконанні письмових звітів студенти повинні описати свої спостереження або міркування стосовно поставленої задачі у вигляді звіту.

Демонстрація

Цей вид діяльності дозволяє викладачу спостерігати, в якій мірі його студенти володіють необхідними навичками. Науковий ярмарок та спів у хорі є прикладами цього способу оцінювання. Викладач математики може дати завдання студентам спроектувати міст, базуючись на наданих ним гіпотетичних розмірах.

Постер або плакат

Постер (плакат) – це будь-який друкований лист паперу, який прикріплюється до стіни або вертикальної опори. Як правило, постери включають як текстові, так і графічні елементи інформації, хоча іноді можуть бути або повністю графічними, або текстовими. Студенти створюють постер, виходячи із поставленого завдання, а викладачі оцінюють їх роботу.

Групове та парне оцінювання

Парне оцінювання – це оцінювання виконаної роботи однією особою або багатьма людьми, які володіють такими ж компетенціями, як і виконавці роботи (колеги). Парне оцінювання використовується з метою дотримання стандартів якості, підвищення якості та забезпечення довіри.

Самооцінювання

Самооцінювання – це системний процес самоконтролю на основі отриманих даних. Самооцінювання вимагає від студентів аналізу своєї власної роботи та висновків, як успішно вони працювали відповідно до встановлених критеріїв оцінювання. Мета процесу самооцінювання не обов'язково полягає в тому, щоб студенти рахували свої власні бали, а скоріше в наданні їм можливості визначити самим, що таке якісно (чи неякісно!) виконана робота.

2. Висновки

Різні методи оцінювання дозволяють визначити, як слухачі засвоюють знання: лише поверхнево чи глибоко. Еклектичне використання різних методів змушує слухачів вивчати явища з різних точок зору та розширює можливість ефективного навчання і ґрунтовного засвоєння навчального матеріалу. Таким чином, у процесі електронного навчання індивідуальне та групове оцінювання слід використовувати гармонійно, з урахуванням як альтернативних, так і класичних підходів до процесу оцінювання.

3. Використані джерела:

Dikli, S. (2003). Assessment at a distance: Traditional vs. Alternative Assessments. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2 (3), 13-19.

Garrison C. & Ehringhaus M., (2011). *Formative and Summative Assessments in the Classroom*. NMSA Annual Conference and Exhibit.

http://ccti.colfinder.org/sites/default/files/formative_and_summative_assessment_in_the_classroom.pdf

Presley, M. & McCormick, C. (2007). *Cognition, Teaching, and Assessment*. Harper Collins College Publishers.

http://en.wikipedia.org/wiki/Electronic_portfolio [http://en.wikipedia.org/wiki/WebQuest\[A5\]](http://en.wikipedia.org/wiki/WebQuest[A5])